

دانشکده توانبخشی

قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس: اختلال گفتار در شکاف لب و کام

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دوشنبه ها - ساعت ۱۴

زمان ارائه درس: ۲- 404- 405 -شنبه - ساعت 12 - 10

مدرس: دکتر شهلا فاطمی

درس و پیش نیاز: بیماری‌های گوش، گلو،

بینی و کاربرد جراحی در درمان آن‌ها- آناتومی و نورواناتومی دستگاه گفتار و شنوایی

هدف کلی درس:

- آشنایی با انواع اختلالات گفتار در ناهنجاری‌های جمجمه‌ای- صورتی با تمرکز بر شکاف لب و کام
- آشنایی با مباحث آسیب‌شناسی اختلالات گفتار در شکاف لب و کام در کودکان و بزرگسالان
- شناخت و یادگیری روش‌های ارزیابی اختلالات گفتار در شکاف لب و کام در کودکان و بزرگسالان
- شناخت و یادگیری انواع روش‌های درمانی اختلالات گفتار در شکاف لب و کام در کودکان و بزرگسالان
- دستیابی به بهبود باورپذیری در مورد درمان این اختلالات و کسب توانایی در اجرای تکنیک‌های درمانی در آنها

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دهان، بینی و حلق، بویژه عضلات دريچه کامی-حلقی و مکانیسم آنها
- آشنایی با ویژگی‌های سندرم‌های شایع در اختلالات جمجمه‌ای صورتی
- تعریف و طبقه‌بندی انواع اختلالات تشدید در گفتار خصوصا در شکاف لب و کام
- شرح و یادگیری انواع مشکلات غیرگفتاری افراد مبتلا به شکاف لب و کام
- تعریف تشدید صدا، مفهوم تشدید در ابزار صوتی و صدای انسان
- آشنایی با بی‌کفایتی دريچه کامی-حلقی: انواع، علل و اثرات آن بر گفتار
- یادگیری و کسب مهارت در ارزیابی‌های ادراکی گفتار
- کسب مهارت ارزیابی ساختارهای دهانی- صورتی
- آشنایی با ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی-حلقی
- آشنایی با شیوه‌های مدیریت درمان تیمی و معرفی اعضا و نقش هر کدام در درمان تیمی
- کسب مهارت پیشگیری و درمان به هنگام در شکاف کام، درمان و مشاورات دوره پیش زبانی
- آشنایی کلی با شیوه‌های درمانی فیزیکی نظیر جراحی و پروتزهای گفتاری
- شرح و یادگیری تکنیک‌های درمانی گفتار در انواع اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دهان، بینی و حلق

اهداف ویژه جلسه اول:

- توصیف ساختارهای آناتومیک دهان، بینی و حلق و ارتباط آن‌ها در تولید گفتار
- شناسایی عضلات دريچه کامی-حلقی و بررسی محل قرارگیری و عملکرد آن‌ها
- توضیح نقش عضلات مختلف در بسته شدن دريچه کامی-حلقی و اهمیت آن در گفتار
- بررسی فرآیندهای عصبی و حرکتی مرتبط با عملکرد دريچه کامی-حلقی

در پایان دانشجو قادر باشد

- ساختارهای آناتومیک دهان، بینی و حلق و ارتباط آن‌ها در تولید گفتار را توصیف کند.
- عضلات دريچه کامی-حلقی و محل قرارگیری و عملکرد آن‌ها شناسایی و بررسی کند.
- نقش عضلات مختلف در بسته شدن دريچه کامی-حلقی و اهمیت آن در گفتار را توضیح دهد.
- فرآیندهای عصبی و حرکتی مرتبط با عملکرد دريچه کامی-حلقی را بررسی کند.

هدف کلی جلسه دوم:

- آشنایی با ویژگی‌های سندرم‌های شایع در اختلالات جمجمه‌ای صورتی

اهداف ویژه جلسه دوم:

- تعریف اختلالات جمجمه‌ای-صورتی و توضیح انواع آن‌ها.
- یادگیری انواع شکاف لب و کام شامل (شکاف لب یکطرفه و دوطرفه، شکاف کام یکطرفه و دوطرفه، شکاف زیرمخاطی، شکاف زبان کوچک، دوطرفه یا یکطرفه لب و قدامی کام، یکطرفه لب و دوطرفه کام و...)
- شناسایی سندرم‌های شایع مرتبط با شکاف لب و کام شامل Van Velocardiofacial syndrome، der Woude Syndrom، Treacher Collins Syndrome، Stickler syndrome.
- توضیح ویژگی‌های بالینی و فنوتیپی سندرم‌های جمجمه‌ای-صورتی
- بررسی علل ژنتیکی و محیطی سندرم‌های جمجمه‌ای-صورتی
- توضیح تأثیر این سندرم‌ها بر رشد گفتار و زبان

در پایان دانشجو قادر باشد

- اختلالات جمجمه‌ای-صورتی را تعریف کند و انواع آن‌ها را توضیح دهد.
- انواع شکاف لب و کام شامل (شکاف لب یکطرفه و دوطرفه، شکاف کام یکطرفه و دوطرفه، شکاف زیرمخاطی، شکاف زبان کوچک، دوطرفه یا یکطرفه لب و قدامی کام، یکطرفه لب و دوطرفه کام و...) را توضیح دهد.
- انواع سندرم‌های شایع مرتبط با شکاف لب و کام شامل Van der Velocardiofacial syndrome، Woude Syndrom، Treacher Collins Syndrome، Stickler syndrome را شناسایی کند.
- ویژگی‌های بالینی و فنوتیپی سندرم‌های جمجمه‌ای-صورتی را ذکر کند.
- علل ژنتیکی و محیطی سندرم‌های جمجمه‌ای-صورتی بررسی کند.
- تأثیر این سندرم‌ها بر رشد گفتار و زبان را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سوم:

- تعریف و طبقه‌بندی انواع اختلالات تشدید در گفتار خصوصا در شکاف لب و کام

اهداف ویژه جلسه سوم:

- توضیح مکانیزم فیزیولوژیکی تشدید در تولید گفتار
- تعریف اختلالات تشدید و تمایز آن‌ها از سایر اختلالات گفتاری
- طبقه‌بندی انواع اختلالات تشدید شامل Hyponasality، Hypernasality و Nasal Emission و ..
- بررسی علل مختلف اختلالات تشدید، به‌ویژه در شکاف لب و کام (مانند نارسایی دريچه کامی-حلقی، انسدادهای ساختاری و مشکلات عملکردی)
- مقایسه ویژگی‌های آکوستیکی و ادراکی انواع اختلالات تشدید
- توضیح تفاوت اختلالات تشدید با اختلالات صوتی و...

در پایان دانشجو قادر باشد

- مکانیزم فیزیولوژیکی تشدید در تولید گفتار را توضیح دهد.

- اختلالات تشدید و تمایز آن‌ها از سایر اختلالات گفتاری را تعریف کند.
- انواع اختلالات تشدید شامل **Hyponasality**، **Hypernasality** و **Nasal Emission** و .. را طبقه‌بندی کند.
- علل مختلف اختلالات تشدید، به‌ویژه در شکاف لب و کام (مانند نارسایی درپچه کامی-حلقی، انسدادهای ساختاری و مشکلات عملکردی) را بررسی کند.
- ویژگی‌های آکوستیکی و ادراکی انواع اختلالات تشدید را مقایسه کند.
- تفاوت اختلالات تشدید با اختلالات صوتی و... را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم:

- شرح و یادگیری انواع مشکلات غیرگفتاری افراد مبتلا به شکاف لب و کام

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- شناسایی مشکلات غیرگفتاری مرتبط با شکاف لب و کام و تأثیر آن‌ها بر کیفیت زندگی
- توضیح مشکلات مرتبط با تغذیه و بلع (مانند ریفلاکس بینی، سختی در مکیدن و بلعیدن)
- بررسی اختلالات شنوایی مرتبط با شکاف کام (مانند عفونت‌های مکرر گوش میانی و افت شنوایی)
- توضیح مشکلات فکی-دندانی و ارتودنسی (مانند ناهنجاری‌های فک، جفت شدن نامناسب دندان‌ها و شکاف آلوئولار)
- بررسی مشکلات تنفسی و تأثیر آن بر عملکرد روزانه و کیفیت خواب (مانند آپنه انسدادی خواب)
- توضیح مشکلات روانی-اجتماعی و عاطفی مرتبط با شکاف لب و کام (مانند مشکلات اعتمادبه‌نفس، اضطراب اجتماعی و تعاملات بین‌فردی)
- بررسی تأثیر شکاف لب و کام بر رشد زبانی، شناختی و تحصیلی

در پایان دانشجو قادر باشد

- مشکلات غیرگفتاری مرتبط با شکاف لب و کام و تأثیر آن‌ها بر کیفیت زندگی را شناسایی کند.
- مشکلات مرتبط با تغذیه و بلع (مانند ریفلاکس بینی، سختی در مکیدن و بلعیدن) را توضیح دهد.
- اختلالات شنوایی مرتبط با شکاف کام (مانند عفونت‌های مکرر گوش میانی و افت شنوایی) را بررسی کند.
- مشکلات فکی-دندانی و ارتودنسی (مانند ناهنجاری‌های فک، جفت شدن نامناسب دندان‌ها و شکاف آلوئولار) را توضیح دهد.
- مشکلات تنفسی و تأثیر آن بر عملکرد روزانه و کیفیت خواب (مانند آپنه انسدادی خواب) را بررسی کند.
- مشکلات روانی-اجتماعی و عاطفی مرتبط با شکاف لب و کام (مانند مشکلات اعتمادبه‌نفس، اضطراب اجتماعی و تعاملات بین‌فردی) را توضیح دهد.
- تأثیر شکاف لب و کام بر رشد زبانی، شناختی و تحصیلی را بررسی کند.

هدف کلی جلسه پنجم:

- تعریف تشدید صدا، مفهوم تشدید در ابزار صوتی و صدای انسان

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- تعریف تشدید صدا و توضیح نقش آن در تولید گفتار
- توضیح اصول فیزیکی تشدید و نحوه تأثیر آن بر کیفیت صوت
- مقایسه تشدید در ابزارهای صوتی (مانند سازها) و در سیستم صوتی انسان
- تشریح نقش حفره‌های صوتی بدن (دهان، حلق، بینی) در ایجاد تشدید طبیعی گفتار
- شناسایی انواع تشدید (دهانی، بینی، حلقی) و ویژگی‌های آکوستیکی هر کدام
- توضیح تأثیر عوامل آناتومیکی (مانند شکل و اندازه حفرات صوتی) بر تشدید در گفتار انسان

در پایان دانشجو قادر باشد

- تشدید صدا را تعریف کند و نقش آن در تولید گفتار را توضیح دهد.
- اصول فیزیکی تشدید و نحوه تأثیر آن بر کیفیت صوت را توضیح دهد.
- تشدید در ابزارهای صوتی (مانند سازها) و در سیستم صوتی انسان را مقایسه کند.
- نقش حفره‌های صوتی بدن (دهان، حلق، بینی) در ایجاد تشدید طبیعی گفتار را تشریح کند.
- انواع تشدید (دهانی، بینی، حلقی) و ویژگی‌های آکوستیکی هر کدام را شناسایی کند.
- تأثیر عوامل آناتومیکی (مانند شکل و اندازه حفرات صوتی) بر تشدید در گفتار انسان را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه ششم:

- آشنایی با بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی: انواع، علل و اثرات آن بر گفتار

اهداف ویژه جلسه ششم:

- تعریف بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی Velopharyngeal Incompetency - VPI و نقش آن در تولید گفتار و تفاوت آن با سایر اختلالات مرتبط
- توضیح عملکرد طبیعی دریچه کامی-حلقی در تنظیم تشدید و جلوگیری از نشت هوا به بینی
- طبقه‌بندی انواع مشکلات دریچه کامی-حلقی شامل بی‌کفایتی (Incompetence) ضعف عملکردی عضلات، بی‌کفایتی ساختاری (Insufficiency) نقص آناتومیکی (مانند شکاف کام)، بی‌کفایتی عملکردی (Mislearning) خطاهای آموخته‌شده در تولید گفتار
- بررسی علل بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی، شامل اختلالات مادرزادی مانند شکاف کام، مشکلات عصبی-عضلانی (فلج، ضعف عضلانی)، ناهنجاری‌های جراحی پس از اصلاح شکاف کام یا برداشتن آدنوئید
- بررسی اثرات بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی بر گفتار، شامل تشدید (Nasal, Hypernasality, Emission و...)، اختلالات صوت (کاهش بلندی گفتار و خستگی صوتی) و تولید (خطاهای جبرانی و جایگاه تولید و تأثیر بر وضوح و قابل فهم بودن گفتار)

در پایان دانشجو قادر باشد

- بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی Velopharyngeal Incompetency - VPI و نقش آن در تولید گفتار و تفاوت آن با سایر اختلالات مرتبط را تعریف کند.
- عملکرد طبیعی دریچه کامی-حلقی در تنظیم تشدید و جلوگیری از نشت هوا به بینی را توضیح دهد.
- انواع مشکلات دریچه کامی-حلقی شامل بی‌کفایتی (Incompetence) ضعف عملکردی عضلات، بی‌کفایتی ساختاری (Insufficiency) نقص آناتومیکی (مانند شکاف کام)، بی‌کفایتی عملکردی (Mislearning) خطاهای آموخته‌شده در تولید گفتار را طبقه‌بندی کند.
- علل بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی، شامل اختلالات مادرزادی مانند شکاف کام، مشکلات عصبی-عضلانی (فلج، ضعف عضلانی)، ناهنجاری‌های جراحی پس از اصلاح شکاف کام یا برداشتن آدنوئید را بررسی کند.
- اثرات بی‌کفایتی دریچه کامی-حلقی بر گفتار، شامل تشدید (Nasal Emission, Hypernasality و...)، اختلالات صوت (کاهش بلندی گفتار و خستگی صوتی) و تولید (خطاهای جبرانی و جایگاه تولید و تأثیر بر وضوح و قابل فهم بودن گفتار) را بررسی کند.

هدف کلی جلسه هفتم:

- یادگیری و کسب مهارت در ارزیابی‌های ادراکی گفتار

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- تعریف ارزیابی ادراکی گفتار و اهمیت آن در بررسی اختلالات گفتاری ناشی از شکاف لب و کام

- شناسایی انواع ویژگی‌های گفتاری مرتبط با شکاف کام شامل تأثیر بر تشدید، صوت و تولید
- توضیح انواع خطاهای تولیدی مرتبط با VPI، از جمله خطاهای جبرانی، خطاهای جایگاهی، و خطاهای تشدید
- معرفی استانداردهای جهانی ارزیابی ادراکی گفتار در بیماران دارای شکاف لب و کام
- بررسی تفاوت ارزیابی ادراکی گفتار با سایر روش‌های ارزیابی مانند ارزیابی‌های آکوستیکی و دستگاهی.

در پایان دانشجو قادر باشد

- ارزیابی ادراکی گفتار و اهمیت آن در بررسی اختلالات گفتاری ناشی از شکاف لب و کام را تعریف کند.
- انواع ویژگی‌های گفتاری مرتبط با شکاف کام شامل تأثیر بر تشدید، صوت و تولید را شناسایی کند.
- انواع خطاهای تولیدی مرتبط با VPI، از جمله خطاهای جبرانی، خطاهای جایگاهی، و خطاهای تشدید را توضیح دهد.
- استانداردهای جهانی ارزیابی ادراکی گفتار در بیماران دارای شکاف لب و کام را بشناسد.
- تفاوت ارزیابی ادراکی گفتار با سایر روش‌های ارزیابی مانند ارزیابی‌های آکوستیکی و دستگاهی را تشریح کند.

هدف کلی جلسه هشتم:

- کسب مهارت ارزیابی ساختارهای دهانی- صورتی

اهداف ویژه جلسه هشتم:

- توضیح اهمیت ارزیابی ساختارهای دهانی- صورتی در تشخیص و درمان اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام.
- شناسایی ساختارهای آناتومیکی مرتبط شامل لب‌ها، دندان‌ها، کام سخت و نرم، زبان، حلق و حنجره.
- معرفی انواع شکاف‌های لب و کام و تأثیر آن‌ها بر ساختارهای دهانی- صورتی.
- بررسی ارتباط بین ساختارهای دهانی- صورتی و عملکرد گفتاری، بلع و تنفس
- آشنایی با شاخص‌های طبیعی و غیرطبیعی در ارزیابی دهانی- صورتی (مانند کوتاهی یا کشیدگی کام نرم، وجود فیستول، هایپرتروفی لوزه‌ها).

در پایان دانشجو قادر باشد

- اهمیت ارزیابی ساختارهای دهانی- صورتی در تشخیص و درمان اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام را توضیح دهد.
- ساختارهای آناتومیکی مرتبط شامل لب‌ها، دندان‌ها، کام سخت و نرم، زبان، حلق و حنجره را شناسایی کند.
- انواع شکاف‌های لب و کام و تأثیر آن‌ها بر ساختارهای دهانی- صورتی را بشناسد.
- ارتباط بین ساختارهای دهانی- صورتی و عملکرد گفتاری، بلع و تنفس را بررسی کند.
- شاخص‌های طبیعی و غیرطبیعی در ارزیابی دهانی- صورتی (مانند کوتاهی یا کشیدگی کام نرم، وجود فیستول، هایپرتروفی لوزه‌ها) را بشناسد.

هدف کلی جلسه نهم:

- آشنایی با ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی- حلقی

اهداف ویژه جلسه نهم:

- معرفی انواع ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی- حلقی شامل نیزومتری، نیزواندوسکوپی، ویدئوفلوروسکوپی و ارزیابی‌های آئرودینامیک گفتاری
- توضیح اصول فیزیکی و فیزیولوژیکی پشت هر روش ارزیابی و نحوه عملکرد آن‌ها
- بررسی مزایا، محدودیت‌ها و کاربردهای بالینی هر روش در ارزیابی عملکرد دریاچه کامی- حلقی

- شناخت شاخص‌های طبیعی و غیرطبیعی در نتایج حاصل از این روش‌ها.
- مقایسه ارزیابی‌های دستگاهی و ارزیابی‌های ادراکی در تشخیص اختلالات کامی-حلقی.

در پایان دانشجو قادر باشد

- انواع ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی-حلقی شامل نیزومتری، نیزواندوسکوپی، ویدئوفلوروسکوپی و ارزیابی‌های آئرودینامیک گفتاری را معرفی کند.
- اصول فیزیکی و فیزیولوژیکی پشت هر روش ارزیابی و نحوه عملکرد آن‌ها را توضیح دهد.
- مزایا، محدودیت‌ها و کاربردهای بالینی هر روش در ارزیابی عملکرد درجه کامی-حلقی را تشریح کند.
- شاخص‌های طبیعی و غیرطبیعی در نتایج حاصل از این روش‌ها را بشناسد.
- ارزیابی‌های دستگاهی و ارزیابی‌های ادراکی در تشخیص اختلالات کامی-حلقی را مقایسه کند.

هدف کلی جلسه دهم:

- آشنایی با شیوه‌های مدیریت درمان تیمی و معرفی اعضا و نقش هرکدام در درمان تیمی

اهداف ویژه جلسه دهم:

- تعریف درمان تیمی Multidisciplinary & Interdisciplinary Approach و تفاوت آن با درمان فردی
- معرفی اعضای تیم درمانی در مدیریت اختلالات شکاف لب و کام، از جمله: گفتاردرمانگر (ارزیابی و درمان اختلالات گفتار و تشدید)، جراح پلاستیک و فک و صورت (ترمیم ساختارهای دهانی-صورتی)، ارتودنتیست و دندانپزشک (مدیریت مشکلات دندانی و فکی)، متخصص گوش، حلق و بینی (درمان مشکلات شنوایی و تنفسی)، متخصص اطفال و ژنتیک (بررسی عوامل ژنتیکی و رشد کودک)، روانشناس و مشاور (حمایت عاطفی و اجتماعی از بیمار و خانواده)، متخصص تغذیه (مدیریت تغذیه نوزادان با شکاف کام)، پرستاران و مددکاران اجتماعی (حمایت‌های بالینی و اجتماعی)
- بررسی روند درمانی چندمرحله‌ای از تولد تا بزرگسالی در بیماران دارای شکاف لب و کام
- معرفی پروتکل‌های درمانی و هماهنگی بین اعضای تیم برای بهبود کیفیت خدمات

در پایان دانشجو قادر باشد

- درمان تیمی Multidisciplinary & Interdisciplinary Approach و تفاوت آن با درمان فردی را تعریف کند.
- اعضای تیم درمانی در مدیریت اختلالات شکاف لب و کام، از جمله: گفتاردرمانگر (ارزیابی و درمان اختلالات گفتار و تشدید)، جراح پلاستیک و فک و صورت (ترمیم ساختارهای دهانی-صورتی)، ارتودنتیست و دندانپزشک (مدیریت مشکلات دندانی و فکی)، متخصص گوش، حلق و بینی (درمان مشکلات شنوایی و تنفسی)، متخصص اطفال و ژنتیک (بررسی عوامل ژنتیکی و رشد کودک)، روانشناس و مشاور (حمایت عاطفی و اجتماعی از بیمار و خانواده)، متخصص تغذیه (مدیریت تغذیه نوزادان با شکاف کام)، پرستاران و مددکاران اجتماعی (حمایت‌های بالینی و اجتماعی) را معرفی کند.
- روند درمانی چندمرحله‌ای از تولد تا بزرگسالی در بیماران دارای شکاف لب و کام را بررسی کند.
- پروتکل‌های درمانی و هماهنگی بین اعضای تیم برای بهبود کیفیت خدمات معرفی کند.

هدف کلی جلسه یازدهم:

- کسب مهارت پیشگیری و درمان به هنگام در شکاف کام، درمان و مشاورات دوره پیش زبانی

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- تعریف پیشگیری اولیه و ثانویه در شکاف کام و نقش آن در کاهش مشکلات گفتاری
- بررسی مراحل رشد زبانی و گفتاری در نوزادان و کودکان دارای شکاف کام
- معرفی عوامل مؤثر در رشد گفتار و زبان در کودکان مبتلا به شکاف کام (از جمله عوامل آناتومیکی، شنیداری، محیطی و اجتماعی)
- شناخت روش‌های درمان زود هنگام Early Intervention و تأثیر آن بر بهبود عملکرد زبانی و گفتاری
- بررسی نقش والدین و مراقبان در حمایت از رشد زبانی کودک و جلوگیری از ایجاد الگوهای گفتاری جبرانی
- آشنایی با تکنیک‌های تغذیه و نقش آن در رشد گفتار و عملکرد عضلات دهانی-صورتی

در پایان دانشجو قادر باشد

- پیشگیری اولیه و ثانویه در شکاف کام و نقش آن در کاهش مشکلات گفتاری را تعریف کند.
- مراحل رشد زبانی و گفتاری در نوزادان و کودکان دارای شکاف کام را توضیح دهد.
- عوامل مؤثر در رشد گفتار و زبان در کودکان مبتلا به شکاف کام (از جمله عوامل آناتومیکی، شنیداری، محیطی و اجتماعی) را معرفی کند.
- روش‌های درمان زود هنگام Early Intervention و تأثیر آن بر بهبود عملکرد زبانی و گفتاری را بشناسد.
- نقش والدین و مراقبان در حمایت از رشد زبانی کودک و جلوگیری از ایجاد الگوهای گفتاری جبرانی را تشریح کند.
- تکنیک‌های تغذیه و نقش آن در رشد گفتار و عملکرد عضلات دهانی-صورتی را بشناسد.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

- آشنایی کلی با شیوه‌های درمانی فیزیکی نظیر جراحی و پروتزهای گفتاری

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

- معرفی انواع روش‌های جراحی ترمیمی در درمان شکاف لب و کام
- توضیح اهداف جراحی‌های ترمیمی و نقش آن‌ها در بهبود عملکرد گفتاری، تشدید و تغذیه
- معرفی انواع پروتزهای گفتاری و کاربرد آن‌ها
- بررسی معیارهای انتخاب بین جراحی و پروتز گفتاری برای بیماران مختلف
- آشنایی با تأثیر درمان‌های فیزیکی بر عملکرد دريچه کامی-حلقی و بهبود کیفیت گفتار
- معرفی مشکلات و عوارض احتمالی پس از جراحی‌های ترمیمی پروتزهای گفتاری (مانند فیستول، ناکارآمدی دریچه کامی-حلقی)
- آشنایی با رویکردهای ترکیبی (درمان جراحی، پروتزی و گفتاردرمانی) در مدیریت اختلالات گفتاری ناشی از شکاف کام

در پایان دانشجو قادر باشد

- انواع روش‌های جراحی ترمیمی در درمان شکاف لب و کام را معرفی کند.
- اهداف جراحی‌های ترمیمی و نقش آن‌ها در بهبود عملکرد گفتاری، تشدید و تغذیه را توضیح دهد.
- انواع پروتزهای گفتاری و کاربرد آن‌ها را معرفی کند.
- معیارهای انتخاب بین جراحی و پروتز گفتاری برای بیماران مختلف را تشریح کند.
- تأثیر درمان‌های فیزیکی بر عملکرد دريچه کامی-حلقی و بهبود کیفیت گفتار را بشناسد.
- مشکلات و عوارض احتمالی پس از جراحی‌های ترمیمی و پروتزهای گفتاری (مانند فیستول، ناکارآمدی دریچه کامی-حلقی) را توضیح دهد.
- رویکردهای ترکیبی (درمان جراحی، پروتزی و گفتاردرمانی) در مدیریت اختلالات گفتاری ناشی از شکاف کام را بشناسد.

هدف کلی جلسه سیزدهم:

- شرح و یادگیری تکنیکهای درمانی گفتار در انواع اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

- آشنایی با اصول پایه درمان گفتار در بیماران دارای شکاف کام
- معرفی روشهای درمانی مستقیم و غیرمستقیم برای بهبود گفتار
- شناخت روشهای تقویت عملکرد دریچه کامی-حلقی از طریق تمرینهای گفتاری
- بررسی نقش گفتاردرمانگر در مراحل مختلف رشد زبانی و گفتاری کودکان دارای شکاف کام
- معرفی پروتکل‌های استاندارد درمانی در این حوزه

در پایان دانشجو قادر باشد

- به نحوه انتخاب تکنیک و روشهای درمانی مناسب برای درمان هر مراجع توجه کند.
- به نحوه ارائه مشاورات لازم جهت ضرورت تکرار تمرینات در منزل توجه کند.
- اصول پایه درمان گفتار در بیماران دارای شکاف کام را فراگیرند.
- روشهای درمانی مستقیم و غیرمستقیم برای بهبود گفتار را بشناسند و توانایی اجرا داشته باشند.
- نحوه اجرای روشهای تقویت عملکرد دریچه کامی-حلقی از طریق تمرینهای گفتاری را بدانند.
- نقش گفتاردرمانگر در مراحل مختلف رشد زبانی و گفتاری کودکان دارای شکاف کام را تشریح کند.
- پروتکل‌های استاندارد درمانی در این حوزه را معرفی کند.

منابع:

- Peterson-Falzone, Sally, Trost-Cardamone, Judith, Karnell, Michael. Hardin-Jones, Mary. The Clinician's Guide to Treating Cleft Palate Speech. Lippincott Williams & Wilkins. 2019. 5th edition.
- Sally J. Peterson-Falzone, Mary A. Hardin-Jones, Michael P. Karnell. Cleft Palate Speech. 4rd Edition. St.Louis: Mosby.2010.
- Kummer, AW. Cleft palate and craniofacial anomalies effects on speech and resonance. San Diego: Singular. 2013.
- درخشنده، ف. رضایی، پ. غلمانی پور، م. گفتار در شکاف لب و کام: آسیب شناسی، ارزیابی و درمان. اصفهان: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. آخرین چاپ

روش تدریس:

- به صورت ترکیبی (۸۰ درصد حضوری و ۲۰ درصد مجازی) - سخنرانی - پرسش و پاسخ - روش بازی نقش - بیمارنا

وسایل آموزشی:

- نرم افزار پاورپوینت - فیلم آموزشی - صداگذاری براسلایدها در قسمت آموزش مجازی

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
۱۲-۱۳		۳۰ درصد	تستی	آزمون میان ترم
۱۰:۳۰ - ۸:۳۰		۴۰ درصد	تستی	آزمون پایان ترم
-	در طول ترم	۳۰ درصد	پرسش- پاسخ، بازی نقش	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و مشارکت فعال دانشجو در جلسات درسی
- مشارکت در بحث های گروهی - بازی نقش و بیمار نما
- به اشتراک گذاشتن نظرات و دیدگاههای خود با دیگران
- احترام به نظرات دیگران
- نقد فعالانه و منطقی سایر دیدگاهها

نام و امضای مدرس: دکتر شهلا فاطمی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیر شیانی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر شیانی

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲.۱۲.۰۵

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲.۱۲.۰۳

تاریخ تحویل: ۱۴۰۲.۱۱.۲۸

جدول زمانبندی درس اختلال گفتار در شکاف لب و کام

روز و ساعت جلسه :

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
دکتر فاطمی	آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دهان، بینی و حلق، بویژه عضلات دریاچه کامی-حلقی و مکانیسم آنها	۴۰۴.۱۱.۱۸	۱
دکتر فاطمی	آشنایی با ویژگی سندرم‌های شایع در اختلالات مجامه‌ای صورتی	۴۰۴.۱۱.۲۵	۲
دکتر فاطمی	تعریف و طبقه‌بندی انواع اختلالات تشدید در گفتار خصوصا در شکاف لب و کام	۴۰۴.۱۲.۰۲	۳
دکتر فاطمی	شرح و یادگیری انواع مشکلات غیرگفتاری افراد مبتلا به شکاف لب و کام	۴۰۴.۱۲.۰۹	۴
دکتر فاطمی	تعریف تشدید صدا، مفهوم تشدید در ابزار صوتی و صدای انسان	۴۰۴.۱۲.۱۶	۵
دکتر فاطمی	آشنایی با بی‌کفایتی دریاچه کامی-حلقی: انواع، علل و اثرات آن بر گفتار	۴۰۵.۰۱.۲۳	۶
دکتر فاطمی	یادگیری و کسب مهارت در ارزیابی‌های ادراکی گفتار	۴۰۵.۰۲.۰۱	۷
دکتر فاطمی	کسب مهارت ارزیابی ساختارهای دهانی- صورتی	۴۰۵.۰۲.۰۸	۸
دکتر فاطمی	آشنایی با ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی- حلقی	۴۰۵.۰۲.۱۵	۹
دکتر فاطمی	آشنایی با شیوه‌های مدیریت درمان تیمی و معرفی اعضا و نقش هرکدام در درمان تیمی	۴۰۵.۰۲.۲۲	۱۰
دکتر فاطمی	کسب مهارت پیشگیری و درمان به هنگام در شکاف کام، درمان و مشاورات دوره پیش زبانی	۴۰۵.۰۲.۲۹	۱۱
دکتر فاطمی	آشنایی کلی با شیوه‌های درمانی فیزیکی نظیر جراحی و پروتزهای گفتاری	۴۰۵.۰۳.۰۵	۱۲
دکتر فاطمی	شرح و یادگیری تکنیک‌های درمانی گفتار در انواع اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام	۴۰۵.۰۳.۱۲	۱۳

جدول بلوپرینت

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه شناختی	حیطه مهارتی	حیطه نگرشی
۱	آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دهان، بینی و حلق، بویژه عضلات درجه کامی-حلقی و مکانیسم آنها	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۲	آشنایی با ویژگی سندرم‌های شایع در اختلالات مجموعه‌ای صورتی	۳	۱۷/۶	۳	۲		۱
۳	تعریف و طبقه‌بندی انواع اختلالات تشدید در گفتار خصوصا در شکاف لب و کام	۳	۱۷/۶	۲	۱	۱	
۴	شرح و یادگیری انواع مشکلات غیرگفتاری افراد مبتلا به شکاف لب و کام	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۵	تعریف تشدید صدا، مفهوم تشدید در ابزار صوتی و صدای انسان	۲	۱۱/۷	۱	۱		
۶	آشنایی با بی‌کفایتی درجه کامی-حلقی: انواع، علل و اثرات آن بر گفتار	۳	۱۷/۶	۳	۲	۱	
۷	یادگیری و کسب مهارت در ارزیابی‌های ادراکی گفتار	۳	۱۷/۶	۳	۱	۱	۱
۸	کسب مهارت ارزیابی ساختارهای دهانی-صورتی	۳	۱۷/۶	۲	۱		۱
۹	آشنایی با ارزیابی‌های دستگاهی مکانیسم کامی-حلقی	۳	۱۷/۶	۲	۱	۱	
۱۰	آشنایی با شیوه‌های مدیریت درمان تیمی و معرفی اعضا و نقش هرکدام در درمان تیمی	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۱۱	کسب مهارت پیشگیری و درمان به هنگام در شکاف کام، درمان و مشاورات دوره پیش زبانی	۳	۱۷/۶	۳	۱	۱	۱
۱۲	آشنایی کلی با شیوه‌های درمانی فیزیکی نظیر جراحی و پروتزهای گفتاری	۲	۱۱/۷	۲	۱	۱	
۱۳	شرح و یادگیری تکنیکهای درمانی گفتار در انواع اختلالات مرتبط با شکاف لب و کام	۳	۱۷/۶	۳	۱	۱	۱

نام و امضای مدرس: دکتر شهلا فاطمی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیر شیان

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر شیان